

Xác định mức độ rủi ro của sản phẩm hàng hóa, hướng tới minh bạch và công khai

19:12 05/04/2026

Tại Hà Nội, Ủy ban Tiêu chuẩn Đo lường Chất lượng Quốc gia đã tổ chức Hội thảo hướng dẫn, thảo luận về việc xác định mức độ rủi ro của sản phẩm, hàng hóa quy định tại Nghị định số 37/2026/NĐ-CP.

Chương trình có sự tham gia của ông Lê Xuân Định – Thứ trưởng Bộ Khoa học và Công nghệ, ông Nguyễn Nam Hải – Chủ tịch Ủy ban Tiêu chuẩn Đo lường Chất lượng Quốc gia, đại diện các lãnh đạo đơn vị trực thuộc Ủy ban, đại diện các sở, bộ, ngành liên quan.

Thứ trưởng Bộ Khoa học và Công nghệ Lê Xuân Định.

Ngày 18/6/2025, Quốc hội đã thông qua Luật số 78/2025/QH15 sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Chất lượng sản phẩm, hàng hóa năm 2007, có hiệu lực từ ngày 1/1/2026.

Để bảo đảm các quy định của Luật được triển khai đồng bộ, hiệu quả trong thực tiễn, Chính phủ đã ban hành Nghị định số 37/2026/NĐ-CP ngày 23/01/2026, quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành, tạo nền tảng quan trọng cho việc đổi mới toàn diện công tác quản lý chất lượng sản phẩm, hàng hóa trong giai đoạn mới.

Chủ tịch Ủy ban Tiêu chuẩn Đo lường Chất lượng Quốc gia Nguyễn Nam Hải.

Trọng tâm cốt lõi của Luật 78 và Nghị định 37 chính là chuyển mạnh sang quản lý theo rủi ro, số hóa dữ liệu, tăng hậu kiểm và minh bạch thông tin chất lượng. Đây là thay đổi có tính nền tảng, chi phối cách phân loại hàng hóa và cách kiểm tra.

Thay vì quản lý “dàn đều” như trước đây, sản phẩm hàng hóa sẽ được phân loại dựa trên đánh giá rủi ro theo 3 mức độ: Rủi ro thấp – Doanh nghiệp tự công bố và tự chịu trách nhiệm; Rủi ro trung bình – Doanh nghiệp được chọn tự công bố hoặc đánh giá bởi bên thứ ba được công nhận; kết quả thử nghiệm phải từ phòng thử nghiệm được chỉ định; Rủi ro cao – Quản lý chặt chẽ thông qua các tổ chức chứng nhận được chỉ định, thực hiện kiểm tra hồ sơ, lấy mẫu định kỳ hoặc đột xuất.

Vì vậy, việc xác định mức độ rủi ro của sản phẩm, hàng hóa có ý nghĩa quan trọng nhằm tối ưu hóa hoạt động quản lý chất lượng, giảm thiểu nguy cơ đối với sức khỏe, môi trường và thiết lập biện pháp kiểm soát tương xứng, minh bạch. Điều này cũng hỗ trợ doanh nghiệp ra quyết định đầu tư, sản xuất chính xác và

tuân thủ quy định pháp luật.

Ông Lê Xuân Định – Thứ trưởng Bộ Khoa học và Công nghệ Lê Xuân Định nhấn mạnh, việc xác định, phân loại mức độ rủi ro của sản phẩm hàng hóa là để quản lý cho “đúng và trúng”, hướng tới minh bạch và công khai.

Quan trọng nhất trong đánh giá rủi ro sản phẩm, hàng hóa chính là nguồn dữ liệu đầu vào. Nói cách khác, dữ liệu phải đầy đủ, chính xác, cập nhật thì mới phản ánh đúng thực trạng rủi ro của sản phẩm, hàng hóa trên thị trường.

“Quản lý nhà nước phải dựa trên dữ liệu”, Thứ trưởng khẳng định, đồng thời cho rằng, đây là hướng đi tất yếu để nâng cao tính khoa học, khách quan và minh bạch trong hoạt động quản lý.

Bà Nguyễn Thị Mai Hương – Trưởng ban Ban Quản lý chất lượng và Đánh giá sự phù hợp (Ủy ban Tiêu chuẩn Đo lường Chất lượng Quốc gia) cho biết, việc xác định mức độ rủi ro của sản phẩm, hàng hóa được lượng hóa thông qua công thức: $R = k \times C \times P$. Trong đó, R là điểm rủi ro; C là mức độ tác động; k là hệ số tác động; và P là khả năng xảy ra.

Theo bà, quá trình xác định mức độ rủi ro cần tuân thủ ba nguyên tắc cốt lõi. Thứ nhất, đánh giá phải được thực hiện theo từng mối nguy cụ thể của sản phẩm, hàng hóa, thay vì tiếp cận chung chung. Thứ hai, kết luận cuối cùng được xác định theo giá trị rủi ro cao nhất nhằm bảo đảm nguyên tắc thận trọng trong quản lý. Thứ ba, có thể áp dụng đánh giá theo nhóm đối với các sản phẩm có cùng chức năng, cùng tiêu chuẩn hoặc quy chuẩn kỹ thuật và cùng mối nguy chính, qua đó tối ưu nguồn lực và nâng cao hiệu quả triển khai.

Đồng thời, bà nhấn mạnh tư duy xuyên suốt trong đánh giá rủi ro cần được quán triệt là: “Dữ liệu đầy đủ – Mối nguy rõ – Chấm điểm có căn cứ – Kết luận theo giá trị rủi ro cao nhất”.

Tại phần thảo luận của chương trình, nhiều ý kiến, vướng mắc từ các bộ, ngành đã được đưa ra, ông Nguyễn Nam Hải – Chủ tịch Ủy ban Tiêu chuẩn Đo lường Chất lượng Quốc gia cùng các chuyên gia đã tập trung giải đáp trực tiếp, làm rõ các vấn đề. Không khí thảo luận diễn ra sôi nổi, thẳng thắn và mang tính đóng góp cao.

Chủ tịch Nguyễn Nam Hải cho biết, Ủy ban sẽ tiếp thu đầy đủ các ý kiến, tiếp tục hoàn thiện các mẫu hướng dẫn, qua đó hỗ trợ các bộ, ngành, địa phương và doanh nghiệp triển khai hiệu quả các quy định mới. Việc chuyển mạnh sang quản lý dựa trên rủi ro và dữ liệu không chỉ nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước mà còn góp phần tạo lập môi trường kinh doanh minh bạch, thúc đẩy

phát triển kinh tế bền vững trong giai đoạn tới.

PV